

ואם מינן אבי יתומין להיות אפוטרופין, הרשות בידו. (22)

ההוא אפוטרופוס, דהוה בשבבותיה [בשכנות] דרבי מאיר, דהוה קא מזבין ארעתא וזבן עבדי [מוכר קרקעות של יתומים וקונה עבדים].

ולא שבקיה [ולא הניחו] רבי מאיר לעשות כן, כמו ששינו: ואין אפוטרופין רשאי למכור שדות ולקנות עבדים.

אחוו ליה בחלמיה [הראו לרבי מאיר בחלום]: אני לחרום ואתה לבנות! ? שממון זה בא לאביהן באיסור, ובשמים רצו שיאבד. (23)

אפילו הכי לא אשגח [לא התייחס] רבי מאיר אל החלום כי אמר: דברי חלומות לא מעלין ולא מורידין ושמא אין הדבר אמת. (24)

הנהו בי תרי דאיגרי בהו שטן [אותם שני בני אדם שהתגרה בהם השטן] להחטיאם, דכל בי שמשי [בין השמשות] של ערב

וראה ברשב"א במתניתין, דאם אפוטרופוס שלא מינהו בית דין יכול לעשר, משום הפקר בית דין, או מדינא, כל שכן מינהו בית דין; והריטב"א בקידושין מב א ד"ה וקשיא [בענין "לחוב על מנת לזכות"], הביא דברי הרא"ש, שמינהו אבי יתומים אין כוחו יפה כל כך, והריטב"א נחלק עליו, וכתב, דאדרבה כוחו של אפוטרופוס שמינהו אבי יתומים גדול מאפוטרופוס שמינהו בית דין, שהרי נתן נכסיו ברשותו, וסמך עליו לעשות בהם כדעתו.

ובשלחן ערוך רצ א: "מי שמת והניח יורשים קטנים כו', צריך מורישם למנות להם אפוטרופוס, שיתעסק בשביל הקטנים עד שיגדלו, ואם לא מינהו, בית דין חייבים להעמיד להם אפוטרופוס עד שיגדלו, שבית דין הוא אביהם של יתומים".

23. ראה מהרש"ל, מהר"ל בחידושי אגדות, וביעב"ץ.

24. א. על פי שו"ת תשב"ץ חלק ב סימן קכח, ראה שם שהאריך בענייני חלומות אם צריך לחשוש להם, וראה עוד מה שכתב ב"חידושים מכתב יד".

ב. ומשמע, שאם אכן נתברר לנו שממון זה

דלכולי עלמא, בשעה שמוסרים לו את ממון היתומים, עושים עמו חשבון מה קיבל, ראה בבא בתרא ט א.

22. א. לפי הגירסא לפנינו: "הרשות בידו", משמע, שהאב מינה אותם לאפוטרופסין על היתומין, ורשאי הוא בכך, ואין אנו אומרים: כאפוטרופוס המפסיד נכסי יתומין הן, ומסלקים ליה, כי הכא שאני, שידע האב בכך וסבר וקיבל.

ב. ויש גורסים "הרשות בידן", כלומר רשות ביד בית דין למנותם, ומאי דקתני: "ואם מינן אבי יתומים", היינו אם היה רגיל אבי יתומים למנותם על נכסיו, בחייו, לשאת ולתת בהן, אם כן, מוחזקין היו אצלו כנאמנין וזריון, ולפיכך, הרשות ביד בית דין לעשותן אפוטרופסין מדעתן על נכסיו לאחר מותו, ראה ברשב"א.

והר"ן כתב, שהרשות ביד בית דין למנותן עכשיו, כי אנן סהדי שנוח לו לאב בכך.

ג. וראה ב"ברכת אברהם" שהאריך בגדר אפוטרופוס שמינהו אבי יתומים, ואפוטרופוס שמינהו בית דין, אם בית דין עיקר, אלא דאם האב מינה אפוטרופוס, בית הדין מקבלים את מינויו, ומסכימים לכך. או דמיניי האב הוא עיקר, אלא דאם האב לא מינה אפוטרופוס, אזי, בית דין הם עומדים במקומו של האב.